

Kansainvälisten maisteriopiskelijoiden integraatio

Kansainvälisten opiskelijoiden osuus suomalaisessa korkeakoulutuksessa on viime vuosina kasvanut. Turun yliopiston kansainvälistyneen Master's Degree Programme in Drug Discovery and Development -maisteriohjelman muuttuneet osaamis- ja tietotarpeet olivat lähtökohtina opiskelijoiden integraation kokemusten selvittämiseen. Tein keväällä 2016 kyselyn selvittääkseni kansainvälisten opiskelijoiden integraation akateemisia ja sosiokulttuurisia haasteita sekä millaista tukea tai voimavaroja voisimme tarjota opiskelijoille niiden voittamiseksi.

Johdanto

Suomessa suorittaa parhaillaan korkeakoulututkintoa yli 20 000 ulkomaalaista opiskelijaa (Yle Uutiset 26.9.2016). Kansainvälinen opiskelija voi isäntäyliopistossaan kokea kulttuurisen shokin, sillä koulutusjärjestelmä, käyttäytyminen ja odotukset poikkeavat heidän kulttuuristaan. Tämä asettaa haasteita opetukselle ja opiskelijoiden ohjauskäytänteille. Kansainvälisten opiskelijoiden vähäinen vuorovaikutus paikallisten opiskelijoiden kanssa on haaste meille koulutuksen järjestäjille. Opiskelijan opiskelutaidot ja opetuksen ohjaus, pedagogiset ratkaisut sekä oppimisympäristö vaikuttavat opiskelukykyyn, joka voidaankin ajatella toiminnallisena kokonaisuutena (Kunttu, Komulainen, Makkonen & Pynnönen, 2011). Kokemukset oppimisympäristöstä määrittelevät opiskelijan lähestymistapaa oppimiseen; positiivisena koettu ympäristö yhdistyy syväoppimiseen ja negatiivisena koettu on yhteydessä pintaoppimiseen (Parpala, Lindblom-Ylänne, Komulainen, Litmanen & Hirsto, 2010). Sama oppimisympäristö voi vaikuttaa eri tavalla eri opiskelijoihin.

Uuteen oppimisympäristöön siirtyminen on haasteellista. Akkulturaatiolla tarkoitetaan yleisesti kulttuurista sopeutumista. Kahden kulttuurin kohdatessa sekä yksilöiden että ryhmien käyttäytyminen muuttuu. Biggs jaottelee kansainvälisten opiskelijoiden kohtaamat haasteet kielellisiin, akateemisiin ja sosiokulttuurisiin haasteisiin (Biggs, 2003). Akateemiset haasteet liittyvät erilaisiin opetuksen ja oppimisen menetelmiin, sääntöihin ja käytänteisiin. Sosiokulttuurisina haasteina ovat muun muassa vuorovaikutus oppimistilanteissa sekä suhteet opiskelutovereihin ja opettajiin. Uudessa ympäristössä yksilö voi tuntea akkulturaatiivista stressiä (Berry, Trimble & Olmedo, 1986). Akkulturaatiossa ratkaisevaa on yksilön tai ryhmän halu oman kulttuurin säilyttämiseen ja uuden omaksumiseen (Berry ym., 1992).

Turun yliopiston 15-vuotisen monitieteisen bioalan koulutusohjelman vaihtuessa kansainväliseksi lääkekehityksen maisteriohjelmaksi kävi resurssien ja toimintatapojen

laajempi arviointi tarpeelliseksi. Tulevat lukukausimaksut kannustavat koulutusohjelman palaute- ja arviointimenojen kehittämiseen, mikäli niitä ohjataan kansainvälistymisen edistämiseen eli ohjelmien ja palvelujen kehittämiseen. Kansainväliset opiskelijat ovat tärkeitä koulutuksen ja oppimisympäristön maineen, arvon ja monimuotoisuuden lisääjinä. Selvityksen oletetaan selkiyttävän koulutusohjelman tulevia suuntaviivoja ja kehitystarpeita.

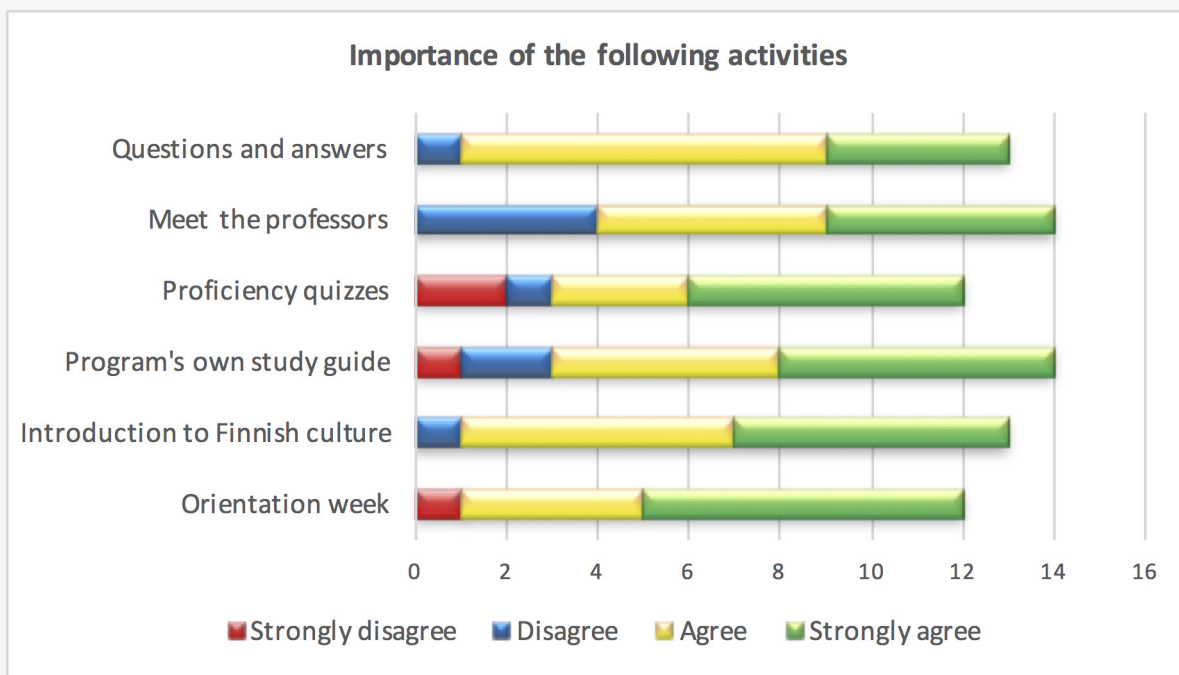
Aineiston keruu ja vastaajat

Kysely koostui Webropol-kyselystä (10 monivalintaa, 9 avointa kysymystä) ja haastattelusta. Kyselyyn vastasi 15 Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kansainvälisen maisteriohjelman ensimmäisen vuoden opiskelijaa, ja vastausprosentti oli 75. Vastaajista 9 oli kansainvälisiä opiskelijoita ja 6 suomalaisia.

Tulokset

Kaikki vastaajat kokivat saaneensa riittävästi tietoa tuutorinnista, yliopiston hallinnosta sekä hakuprosessista, samoin terveydenhuoltojärjestelmästä ja IT-järjestelmistä. Vaillinaista tietoa oli suomen kielen opiskelumahdollisuuksista. Tiedonhaun opinto-oppaasta, kurseista, kurssimateriaaleista Moodlessa ja aikatauluista jopa 85 prosenttia arvioi helpoksi. Opiskelijat arvioivat järjestettyjen yhteis-tilaisuuksien tärkeyttä (orientaatioviikko, kysymystunnit, professorien tapaamiset, suomalaisen kulttuurin esittely mm. karjalanpiirakoiden leipominen). Vastaajat pitivät tapahtumia tarpeellisina (kuvio 1). Opetus- ja oppimismenetelmien mieltymykset olivat yksilöllisiä. Luennoista ja kirjallisista tehtävistä pidettiin, tiimityöstä ja itseopiskelusta vähemmän (kuvio 2).

Vastaajien oppimistyyli oli enimmäkseen syväorientoitunutta ja saavutusorientoitunutta. Valtaosa opiskelijoista (93 %) tunsu ymmärtävänsä, mitä heiltä odotetaan ja suu-

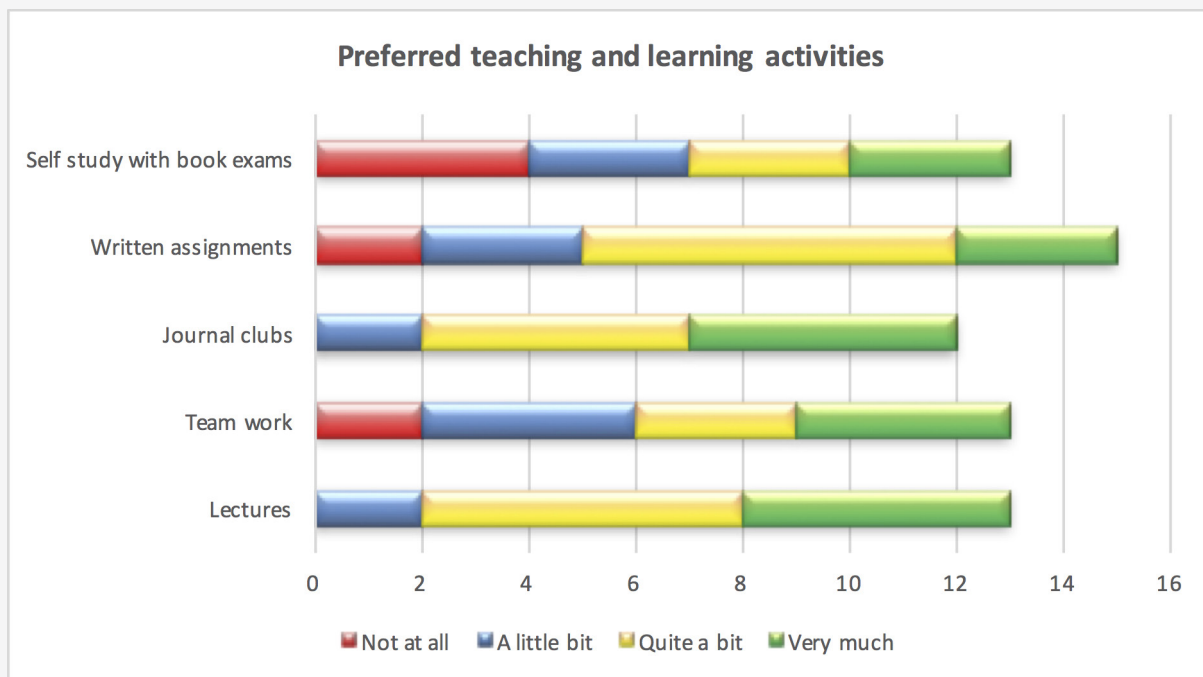

Kuvio 1. Järjestettyjen tapahtumien merkitys

Kuva Muhammad Waqar Ashraf

Kuva 1. Karjalanpiirakoita leipomassa

Kuvio 2. Suosituimmat opetus- ja oppimismenetelmät

ri osa vastaajista (73 %) piti ohjaajien asennetta kunnioittavana opiskelijoita kohtaan. Ohjaajat myös rohkaisivat heitä kysymään. Avoimissa vastauksissa ilmeni, että ilma-
piiri koettiin hyväksi.

"I also very much appreciate the interaction between the personnel and the students, that we can openly discuss about the studies and good/better practices and other issues. Teacher's are also most often very flexible with exams and assignments and such."

"I like the relaxed study environment, where students are more encouraged to learn than to just do good on a test. The fact that a student can have multiple trials on exams, is a sign that studies are more than just about grades."

Kysymykseen miten kansainväliset opiskelijat ovat integroituneet opiskeluohjelmaan vastasi vain 10 vastaajaa. Seitsemässä vastauksessa todettiin, että integroituminen on sujunut hyvin tai melko hyvin. Yhden vastaajan mielestä kaikki eivät olleet arvostaneet tarpeeksi ohjelmaa ja sen sääntöjä.

"Students have progressively evolved to a more active involvement. Although there is a dramatic amount of segregation between Finnish and International students, and a clear cultural distinction and unwillingness to cooperate."

"Depends on person, some of them are well integrated and some are not."

Integraatioon liittyviä vastauksia tuli esiin myös muissa kysymyksissä.

"... working in groups is problematic, as other students do not perform to my standards, or require some degree of babysitting. On another note, some students arrange the projects in their way, and do not take the group's opinion into account; which has shown to be counterproductive for my motivation in each project."

"I think integration as itself is not the problem, but rather the students should be made clear that there are things that in the Finnish cultural context is expected of them by their Finnish peers."

Monikulttuurisen ympäristön merkitys opiskelijoille sekä opintojen työelämärelevantssi olivat selkeästi havaittavissa vastauksissa.

"This is also very great that we have a versatile international group of students who can share their views from different aspects. This is particularly valuable in drug development field as basically all future work we might end up doing is multidisciplinary anyway!"

"It's been great that we've had so many great lecturers that are true experts on their fields. It has been very

valuable and inspiring to get to listen and interact with the visitors, as we get nice perspective to our career planning as well!"

Kokemukset integraatioon liittyvistä haasteista voivat joutua myös opintoihin kuulumattomista kulttuurisista eroista, vaikkapa suomalaisesta lounaskulttuurista, johon kuuluu tasa-arvoajatteluun soveltuva joukkoruokailu.

"I think that the integration of international students is somewhat challenging when you think about the interaction after and between lectures, as e.g. Finns always go to have lunch early and together while most of the international students don't. This leads to that we sometimes form groups of Finns and internationals in separate, only for such a simple reason."

Opintoihin liittyvien eettisten, moraalisten, ajanhallinnallisten tai motivaatioon liittyvien ongelmien esiintyvyyttä selvitettiin sanallisen arviointiasteikon avulla. Vastaajilla oli esiintynyt ongelmia ajankäytön, työnjaon ja motivaation suhteen. Yksi vastaaja oli kohdannut rasismia. Avoimissa vastauksissa kerrottiin tarkemmin, miten he halusivat muuttaa opintojaan tai opiskeluympäristöään.

"It would be great if at least in the beginning of the Master's studies we would get an orientation to team work, so that everybody would get an idea what is good kind of behaviour and practice regardless cultural/educational background. It would be useful to get clearer instruction particularly from the teacher's rather than so that the most dominant students would always have to nag and try to get the work in the right direction, as we are all peers in the end."

Kyselyn lopuksi oli avoin kysymys, mitä he haluaisivat kertoa meille.

"I hope that the international students do not feel bad about the team work as I've understood that the Finns very often try to clarify the objectives of the assignments and such, as we happen to know better what we are expected in this programme (as we've been studying here with these same teacher's and professors and in the same oriented Bachelor's degree studies). It is unfortunate if there are misunderstandings that we wouldn't appreciate our new international colleagues' opinions or what so ever, but that we should all be aiming at the same direction with this programme."

"Sometimes I feel like the international students are treated differently than us Finns..."

Johtopäätökset

Kysely selkiytti integraatioon liittyviä akateemisia ja sosio-kulttuurisia haasteita ja niihin liittyviä kehitystarpeita. Niiden tarkastelu on sikäli mielekäästä, että asiantuntijuuden kehittymistä voidaan mallittaa optimaalisen oppimisympäristön rakentamisen kautta. Integraatiivisessa pedagogii-

kassa asiantuntijuutta rakennetaan teoreettisesta, käytännöllisestä, kokemuksellisesta, itsesäätely- ja sosiokulttuurisesta tiedosta (Virtanen & Tynjälä, 2010).

Koulutusohjelman tiedotus osoittautui sängen onnistuneeksi. Suomen kielen opiskelumahdollisuutta pidettiin tarpeellisena, mikä osoittaa, että ainakin osa opiskelijoista suunnittelee hakeutumista suomalaiseen työelämään opintojen jälkeen. Tämä voi myös liittyä integraation kokemukseen, sillä kielen oppiminen on myös osallisuuden kokemista ja suomalaiseen yhteisöön pääsemistä. Suomen kielen opinnot on lisätty opetussuunnitelmaan. Muuta tutkimuksesta saatua palautetta on käytetty koulutusohjelman kehittämiseen lisäämällä ohjeistusta, lähtötason sekä aiemman osaamisen profilointia ja tunnistamista sekä palautteenantoa.

Kielitaitoon liittyvien ongelmien tiedetään olevan yksi tärkeimmistä akkulturaatioon vaikuttavista tekijöistä. Vastaajien kielitaito oli riittävällä tasolla, sillä vastaajat eivät viitanneet englannin kielen taitoon liittyviin ongelmiin. Yhtä opiskelijaa lukuun ottamatta ei kenelläkään ollut englanninkielistä taustaa, kuten ei myöskään opettajilla. Suurimmiksi akateemisiksi haasteiksi nousivat työskentelytapojen väliset erot tiimityöskentelyssä. Tämä oli havaittavissa molempien ryhmien vastauksissa, mutta korostuneemmin suomalaisten opiskelijoiden vastauksissa. Ryhmätyötaitot vaativat kehittyneitä kommunikaatiotaitoja. Opiskelijat eivät aina tiedä, että heitä arvioidaan substanssiosaamisen lisäksi muun muassa yhteistoiminnallisten taitojen, vastuunoton ja -jaon sekä tuotteliaisuuden mukaan. Erilaiset odotusarvot voivat näkyä myös opettajien toiminnassa, sillä he voivat olla valmistautumattomia kansainvälisen opiskelijaryhmä odotuksiin, mikä voi johtaa puutteelliseen ohjeistukseen. Kansainvälisten opiskelijoiden ongelmien tiedetään liittyvän pikemminkin opettajien epäselviin ja jäsentymättömiin odotuksiin tehtävänannossa ja tehtävien vaatimustasossa, sisällössä, rakenteessa ja tyyliin kuin kielellisiin ongelmiin. Opiskelijat eivät myöskään ole tietoisia erilaisten ryhmätyömuotojen teemoista ja tavoitteista. Osan kansainvälisten opiskelijoiden akateemisen sopeutumisen esteistä uskotaan johtuvan perehtymättömyydestä akateemista käyttäytymistä ohjaaviin sääntöihin ja käytänteisiin (Cartwright & Noone, 2001).

Sosiokulttuurisessa sopeutumisessa tähdennetään kulttuurin oppimista ja kulttuurien välisten kompetenssien kehittymistä, kykyä sopia joukkoon ja neuvotella uuden kulttuurin vuorovaikutuksen näkökulmista (Searle & Ward, 1990). Tarkasteltaessa kansainvälisten opiskelijoiden haasteita, täytyy muistaa ryhmän heterogeenisuus. Opiskelijoilla on useita kulttuurisia, taloudellisia, sosiaalisia ja kielellisiä taustoja. Helposti unohtuu, että kulttuurien sisällä olevat erot voivat olla merkittävämpiä kuin kulttuurien väliset erot (Ryan & Viète, 2009). Kansainvälisen ryhmän merkitystä yhteistyötaitojen oppimisessa, verkostoitumisessa ja tulevassa työelämässä reflektointiin useissa vastauksissa. Monikulttuurisessa työympäristössä toimiminen tukeekin asiantuntijuuden kehittymistä. Pari opiskelijaa raportoi yksinäisyyden tunteesta, mikä on ymmärrettävää uudessa ympäristössä.

Kansainväliset opiskelijat tuntuvat sopeutuneen opiskelu-ympäristöönsä paremmin kuin ympäröivään yhteiskun-

taan. Koulutusohjelmassa oli suomalaisten opiskelijoiden katoa siirryttäessä kansainväliseen ohjelmaan. Osa ei ehkä halunnut englanninkieliseen ohjelmaan, ja suomalaiset opiskelijat olivatkin yllättäen vähemmistönä. Suomalaisten opiskelijoiden kokemus erilaisesta kohtelusta on aiheellinen. Fokus saattoi olla aluksi kansainvälisten opiskelijoiden puolella. Tästä huolimatta suomalaiset opiskelijat kokevat olevansa dominoiva ryhmä varsinkin ryhmätöihin liittyvien odotusten ja työtapojen tulkkina. Akkulturaation piirteitä eli keskeistä halua oman kulttuurin säilyttämiseen ja uuden omaksumiseen esiintyi myös suomalaisten opiskelijoiden pohdinnoissa. Molemmilla ryhmillä esiintynyttä akkulturaatioon stressiä pidän positiivisena indikaationa, ja sen syiden huomiointi auttaa koulutusohjelman kehitystyössä. Onnistuneeseen integraatioon tarvitaan molempien kulttuurien sopeutumista.

Sanna Soini työskentelee yliopisto-opettajana Turun yliopiston biolääketieteen laitoksella.

LÄHTEET

- Berry, J. W. & Trimble, J. E. & Olmedo, E. L. (1986). Assessment of acculturation. Teoksessa W. J. Lonner & J. Berry, *Fieldmethods in cross-cultural research* (s. 291–324). USA: Sage Publications, Inc.
- Berry, J. W. (1992). Acculturation and adaptation in a new society. *International Migration* 3(1):69–85.
- Biggs, J. (2003). Teaching international students. Teoksessa J. Biggs (toim.) *Teaching for quality learning at university* (s. 120–139). Maidenhead UK: Open University Press.
- Cartwright, P. & Noone L. (2001). Is this what we're supposed to be learning in this unit? Teoksessa K. Chanock (toim.) *Sources of confusion* (s. 45–60). Refereed proceeding of the National Academic Skills Conference. Melbourne: La Trobe University.
- Kunttu, K., Komulainen, A., Makkonen, K. & Pynnönen, P. (toim.) (2011). *Opiskeluterveys*. Helsinki: Duodecim.
- Parpala, A., Lindblom-Ylänne, S., Komulainen, E., Litmanen, T. & Hirsto, L. (2010). Students' approaches to learning and their experiences of the teaching-learning environment in different disciplines. *British Journal of Educational Psychology*, 80 (2), 269–282.
- Ryan, J. & Viète, R. (2009). Respectful interactions: learning with international students in the English-speaking academy. *Teaching in Higher Education* 14 (3), 303–314.
- Searle, W., & Ward, C. (1990). The prediction of psychological and sociocultural adjustment during cross-cultural transitions. *International Journal of Intercultural Relations*, 14, 449–464.
- Virtanen & Tynjälä Yliopistopedagogiikka 3.10.2013
- Yle uutiset 26.9.2016. Luettu 26.9.2016, <http://yle.fi/uutiset/3-9191126>.